

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/193/191/96

PREFERENCJE PARTYJNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ostatnim miesiącu najważniejszymi wydarzeniami mogącymi poruszać opinię publiczną były strajki związane ze sprawą upadku Stoczni Gdańskiej, a także przedłużający się konflikt między resortem zdrowia i rządem, z jednej strony, a lekarzami i ich reprezentacją zawodową, z drugiej. Odbywały się również protesty policjantów, negatywnie oceniających sytuację finansową w swoim resorcie. Kwestią wyraźnie dzielącą koalicję rządzącą okazała się sprawa reformy powiatowej, która po raz kolejny pojawiła się na forum publicznym przy okazji prac nad nową konstytucją. Wiele uwagi zajmowała uchwalona niedawno nowelizacja ustawy antyaborcyjnej. Nadal wypowiadają się przeciwnicy tej nowelizacji - m.in. przewodniczący NSZZ „Solidarność” Marian Krzaklewski zaproponował wszczęcie akcji obywatelskiego nieposłuszeństwa, która miałaby polegać na niepłaceniu podatków, jeśli z nich będzie się finansować wykonywanie w placówkach publicznej służby zdrowia zabiegów przerywania ciąży. Można zatem stwierdzić, że pod względem politycznym przedświąteczny miesiąc raczej nie należał do najspokojniejszych¹.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się już teraz, udział w nich wzięłoby 63% badanych, a więc tyle samo, ile w listopadzie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (79) przeprowadzono w dniach 12-17 grudnia ‘96 na 1115-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

**PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W WYBORACH DO PARLAMENTU**

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu i Senatu?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	1996								
	V	V ₂	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	B	A+B	A+B	A+B	A+B	A	A	A	A
Akcja Wyborcza „Solidarność”	-	-	-	26	18	21	20	26	23
Sojusz Lewicy Demokratycznej	23	24	18	22	23	22	23	22	18
Polskie Stronnictwo Ludowe	12	13	14	14	14	15	12	11	12
Ruch Odbudowy Polski	13	10	16	13	12	7	9	8	8
Unia Pracy	5	5	4	5	6	9	8	7	8
Unia Wolności	8	8	11	8	9	8	7	7	8
KPEiR - Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	4	-	-	-	-	-	-	5	3
Unia Polityki Realnej	2	2	3	2	2	3	2	2	2
Narodowo-Chrześcijańsko- -Demokratyczny Blok dla Polski	-	-	-	-	-	-	4	1	2
Polska Wspólnota Narodowa - Polskie Stronnictwo Narodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Trudno powiedzieć	12	13	11	9	13	11	14	11	14
N	711	775	669	626	690	734	724	707	706
A - w pytaniu podano tylko nazwy partii B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów									

Liderem grudniowego rankingu jest Akcja Wyborcza „Solidarność”. Obecnie ugrupowanie to mogłoby liczyć na głosy 23% osób wybierających się do urn. Drugie miejsce, podobnie jak przed miesiącem, zajmuje Sojusz Lewicy Demokratycznej, dla którego poparcie deklaruje 18% badanych.

Notowania obu tych ugrupowań są gorsze niż w listopadzie. Wciąż wahające się poparcie dla AW „S”, po odnotowanym ostatnio wzroście, zmalało o 3 punkty procentowe. Stosunkowo najwięcej w tym miesiącu stracił jednak Sojusz Lewicy Demokratycznej. Liczba zamierzających głosować na tę partię zmniejszyła się o 4 punkty procentowe, a poparcie dlań kształtuje się obecnie na poziomie z czerwca, kiedy to po raz pierwszy w tym roku SLD osiągnęło równie niekorzystne notowania.

Nie zmieniło się natomiast poparcie dla pozostałych liczących się ugrupowań, w tym drugiego z koalicjantów - PSL. Partia Waldemara Pawlaka zajmuje obecnie trzecie miejsce i może liczyć na poparcie 12% deklarujących udział w głosowaniu. Identyczne notowania (po 8%) uzyskały w grudniu: Unia Wolności, Unia Pracy oraz Ruch Odbudowy Polski.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	63	18	18	1115
Płeć				
Mężczyźni	67	16	17	528
Kobiety	60	21	19	587
Wiek				
do 24 lat	50	25	25	154
25-34	61	20	19	197
35-44	67	17	15	256
45-54	73	14	13	171
55-64	69	16	14	156
65 lat i więcej	57	17	26	181
Miejsce zamieszkania				
Wieś	59	20	20	415
Miasto do 20 tys.	64	24	12	133
od 21 do 100 tys.	66	15	18	225
101-500 tys.	66	16	17	215
501 tys. i więcej mieszk.	65	13	22	127
Region				
Północny	63	20	17	120
Zachodni	63	16	21	100
Środkowozachodni	63	22	16	166
Środkowy	52	23	25	220
Wschodni	60	17	23	131
Południowo-wschodni	75	13	12	178
Południowo-zachodni	69	16	16	200
Wykształcenie				
Podstawowe	54	21	26	333
Zasadnicze zawodowe	60	21	19	293
Średnie	70	16	15	381
Wyższe	82	12	7	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	9	12	81
Prac.umysł.niż.szczebła	73	15	12	126
Pracownicy fiz.- umysł.	55	25	21	77
Robotnicy wykwalifikowani	71	19	10	104
Robotnicy niewykwalifik.	40	37	23	53
Rolnicy	56	27	17	72
Prywatni przedsiębiorcy	78	16	6	45
Bierni zawodowo				
Renciści	58	18	23	124
Emeryci	65	16	20	228
Uczniowie i studenci	57	19	24	58
Bezrobotni	59	18	23	93
Gospodynie domowe i inni	57	8	35	51
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	66	17	17	120
Sektor państwowy	69	15	16	148
Sektor prywatny	66	21	13	246
Spółdzielczość	83	9	8	17
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	57	16	27	163
151 - 225	57	24	20	155
226 - 325	69	18	14	232
326 - 425	59	18	23	169
Powyżej 426 zł	69	17	14	300
Ocena własnych war. mater.				
Złe	55	21	24	281
Średnie	64	18	18	523
Dobre	70	16	14	311
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	76	12	12	57
Raz w tygodniu	68	19	13	572
Kilka razy w miesiącu	68	15	17	127
Kilka razy w roku	49	23	28	233
W ogóle nie uczestniczy	59	11	30	125
Poglądy polityczne				
Lewica	72	15	13	189
Centrum	55	21	24	336
Prawica	77	13	11	342
Trudno powiedzieć	51	24	25	246

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AW "S"	KPEiR	NChD Blok dla Polski	PSL	PWN-PSN	ROP	SLD	UPR
Ogółem	23	3	2	12	0	8	18	2
Płeć								
Mężczyźni	23	3	2	12	0	10	17	2
Kobiety	23	4	2	11	1	7	19	1
Wiek								
do 24 lat	6	0	0	15	1	10	15	2
25-34	26	0	3	9	0	9	15	5
35-44	22	2	2	13	0	9	17	1
45-54	31	4	0	12	0	11	16	2
55-64	22	7	4	14	0	6	23	2
65 lat i więcej	24	8	2	8	1	5	23	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	23	2	3	24	0	5	10	0
Miasto do 20 tys.	29	9	2	4	0	13	12	0
od 21 do 100 tys.	23	4	0	9	1	7	21	3
101-500 tys.	22	3	1	4	0	10	28	3
501 tys.i więcej mieszk.	18	1	3	2	1	12	24	5
Region								
Północny	18	6	0	11	0	11	21	1
Zachodni	26	3	5	6	0	7	19	0
Środkowozachodni	14	7	2	8	0	8	28	3
Środkowy	25	2	3	10	2	10	17	3
Wschodni	25	1	1	15	0	8	15	0
Południowo-wschodni	33	0	2	15	0	9	8	1
Południowo-zachodni	18	5	1	10	0	6	21	4
Wykształcenie								
Podstawowe	20	4	4	16	0	7	17	1
Zasadnicze zawodowe	32	5	1	19	0	5	11	0
Średnie	20	2	1	8	1	11	20	3
Wyższe	20	3	2	1	0	10	26	5
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier.,inteligencja	22	0	2	1	0	8	23	6
Prac.umysł.niż.szczębla	18	0	0	7	0	11	18	4
Pracownicy fiz.- umysł.	27	0	0	3	0	9	17	2
Robotnicy wykwalifikowani	34	0	3	8	0	7	16	1
Robotnicy niewykwalifik.	26	0	0	14	0	7	28	0
Rolnicy	23	3	3	38	0	8	11	0
Prywatni przedsiębiorcy	28	0	0	10	0	11	13	5
Bierni zawodowo								
Renciści	18	16	2	14	0	10	13	1
Emeryci	23	7	3	11	1	6	24	1
Uczniowie i studenci	3	0	0	21	3	14	19	0
Bezrobotni	25	0	4	10	0	6	13	0
Gospodynie domowe i inni	26	2	0	22	0	3	16	3
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	21	0	3	7	0	8	30	1
Sektor państwowy	30	0	1	5	0	8	17	6
Sektor prywatny	23	1	0	8	0	12	14	3
Spółdzielczość	31	0	0	3	0	0	31	0
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 150 zł	22	0	3	21	0	2	16	1
151 - 225	21	7	1	16	1	9	13	0
226 - 325	23	3	3	16	0	10	12	2
326 - 425	29	4	1	6	0	8	19	2
Powyżej 426 zł	22	4	0	6	1	7	28	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	28	3	4	12	0	6	16	2
Średnie	22	3	2	14	0	9	14	2
Dobre	20	3	1	8	0	9	27	3
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	42	13	8	6	0	7	2	0
Raz w tygodniu	27	3	2	15	0	10	11	1
Kilka razy w miesiącu	16	4	5	14	1	6	19	4
Kilka razy w roku	15	1	0	6	0	10	32	2
W ogóle nie uczestniczy	10	0	0	2	0	1	43	7
Poglądy polityczne								
Lewica	3	2	1	12	0	2	59	0
Centrum	13	6	1	17	0	6	12	3
Prawica	45	2	3	9	0	15	2	3
Trudno powiedzieć	14	4	2	10	0	4	16	1

(continued)

Tabela 2 (cd.) Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i)
w tych wyborach?

	UP	UW	Inna partia lub organizacja	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	8	8	2	14	706
Płeć					
Mężczyźni	9	9	3	9	354
Kobiety	7	7	1	18	352
Wiek					
do 24 lat	16	20	0	15	78
25-34	9	7	6	12	119
35-44	8	9	2	15	173
45-54	8	4	1	10	124
55-64	7	6	1	9	108
65 lat i więcej	4	4	0	21	104
Miejsce zamieszkania					
Wieś	9	7	0	17	247
Miasto do 20 tys.	3	7	0	20	85
od 21 do 100 tys.	8	8	3	14	148
101-500 tys.	10	4	4	10	143
501 tys.i więcej mieszk.	11	19	1	1	82
Region					
Północny	10	7	2	13	75
Zachodni	9	14	3	7	63
Środkowozachodni	10	3	2	16	104
Środkowy	7	12	1	7	115
Wschodni	6	4	2	19	78
Południowo-wschodni	7	9	0	16	133
Południowo-zachodni	10	6	3	16	137
Wykształcenie					
Podstawowe	7	1	0	21	179
Zasadnicze zawodowe	10	6	1	11	174
Średnie	7	12	3	12	264
Wyższe	11	13	2	6	88
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier.,inteligencja	9	18	4	6	64
Prac.umysł.niż.szczębła	12	9	3	18	90
Pracownicy fiz.- umysł.	11	7	9	15	42
Robotnicy wykwalifikowani	8	4	3	16	74
Robotnicy niewykwalifik.	13	9	0	3	21
Rolnicy	6	0	0	8	41
Prywatni przedsiębiorcy	8	11	0	12	35
Bierni zawodowo					
Renciści	4	7	0	14	73
Emeryci	5	3	1	16	147
Uczniowie i studenci	10	15	0	16	33
Bezrobotni	19	9	2	12	55
Gospodynie domowe i inni	4	13	0	11	29
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	7	13	1	8	80
Sektor państwowy	9	9	4	12	103
Sektor prywatny	12	7	4	16	163
Spółdzielczość	7	14	0	13	13
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	10	4	1	19	93
151 - 225	8	6	4	14	88
226 - 325	6	8	1	15	159
326 - 425	7	7	3	14	99
Powyżej 426 zł	12	11	2	5	209
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	3	2	15	156
Średnie	7	9	1	18	332
Dobre	9	10	3	6	218
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	0	1	16	43
Raz w tygodniu	7	7	2	14	389
Kilka razy w miesiącu	6	8	0	17	85
Kilka razy w roku	10	9	3	11	114
W ogóle nie uczestniczy	15	14	0	9	73
Poglądy polityczne					
Lewica	10	6	1	6	136
Centrum	12	10	5	15	183
Prawica	5	9	1	5	261
Trudno powiedzieć	7	5	0	37	125